

РЕШЕНИЕ

№ 2682

гр. София, 20.04.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 50 състав,
в публично заседание на 05.04.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мария Бойкинова

при участието на секретаря Ива Лещарова, като разгледа дело номер **1307** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Образувано е по жалба на К. К. Дали против Задължително предписание № П/Д-С-СЛ-002/11.01.2022 г., издадено от директора на „Социално подпомагане“ - С., с което на основание чл.21, ал.1, т.3 от Закона за закрила на детето (ЗЗДет) във връзка с чл.18, ал.4 от Правилника за прилагане на Закона за закрила на детето (ППЗЗДет), се предписва на К. К. Дали, като майка и законен представител на детето Е. С. да спазва съдебното решение постановено по въззивно гр.д. № 14140/2016 г. по описа на СГС.

В жалбата се твърди, че производството пред директора на „Социално подпомагане“ С. (ДСП) започнало във връзка с подадено от К. К. Дали заявление за ползване на социална услуга към Детски контактен център, в който детето Е. С. да провежда срещи с бащата С. Р., съгласно определения в съдебното решение на съда режим на лични контакти. Излага съображения, че това й желание е продиктувано от системното нарушаване на режима на контакти от страна на бащата през летния период, когато в продължение на 40 дни не е знаела къде е дъщеря й, което пък наложило да я обяви за общодържавно издирване. Твърди се, че бащата в присъствието на детето многократно е извършвал актове на насилие спрямо жалбоподателката, в резултат на което то изпитвало страх от срещите с него, като всички тези обстоятелства са отразени в протокол от 14.09.2021 г. Счита, че с оглед възстановяване на връзката между родител и дете, в интерес на детето е контактите с бащата да се осъществяват чрез ползване на социална услуга. В жалбата се твърди, че оспореното предписание е издаденото без да е изготвена предварителната оценка на

психологическото състояние на детето, която е задължителна в случай на преживяно насилие и страх от бащата. Предвид горните съображения иска от съда да отмени обжалваното предписание, като необосновано и незаконосъобразно и преписката да се върне на ДСП – С. за със задължителни указания по прилагането на закона и на конвенцията на ООН за правата на човека.

Ответникът - Директорът на Дирекция „Социално подпомагане“ – С., [населено място], чрез процесуалния си представител, изразява становище за неоснователност на жалбата.

След като обсъди релевираните с жалбата основания, прецени становищата на страните и събраните по делото доказателства, съдът намира за установено следното от фактическа страна:

По делото не се спори между страните, че съгласно влязло в сила решение № 4919/20.07.2018 г., постановено по въззивно гр.д. № 14140/2016 г. по описа на СГС е определен режим на лични отношения между детето Е. Р. С. и бащата Р. С. Р., както следва :

Бащата има право да взема детето всяка първа и трета седмица от месеца от петък от 17.00 часа от детската градина на детето, а след като детето започне училище в 18 часа от дома на майката, или след приключване на училищните занимания от училището /когато детето е втора смяна на училище/, до понеделник, със задължение да заведе детето на детска градина/училище, като при хоспитализация на детето, контактът ще бъде осъществяван следващата седмица за същите дни и при същите условия, един месец през лятото несъвпадащ с платения отпуск на майката, на четни години за коледните празници за времето от 18.00 часа на 23 декември до 18.00 часа на 27 декември на между срочната училищна ваканция на детето от 10.00 часа на първия й ден, до 18 часа на последния й ден. На нечетни години - за новогодишните празници за времето от 18.00 часа на 30 декември до 18.00 часа на 02 януари, както и пролетната ваканция на детето от 10.00 часа на първия й ден до 18.00 часа на последния й ден, със задължение на бащата да върне детето на майката.

Административното производство е започнало във връзка с постъпили сигнали до Дирекция „Социално подпомагане“ – С. на 02.07.2021 г. и 21.10.2021 г. от Р. С. Р., с оплаквания за системни нарушения на режима на лични контакти с дъщеря му Е. С., поради отказа на жалбоподателката да предаде детето на бащата съгласно определения в съдебното решение режим. От писмо на директора на ДСП – С. до Р. Р. (стр.119 от делото) се установява, че по повод на подадените от него сигнали ДСП - С. е отворила работа по случай с детето Е. Р., считано от 26.10.2022 г., поради наличие на констатиран риск за детето по смисъла на параграф 1, т.11, буква „в“ от ДР на Закона за закрила на детето. С писмото се уведомява Р. Р., че е проведена среща-разговор с жалбоподателката, според която детето се страхува от бащата и не желае да се вижда с него, след случил се на 03.09.2021 г. инцидент на насилие върху нея в присъствието на детето. По повод инцидента от 03.09.2021 г. майката К. Дали е подала молба за закрила до отдел „Закрила на детето“, в която се съдържат оплаквания за осъществен от страна на бившия й съпруг в присъствието на дъщеря им физически и психически тормоз. В молбата жалбоподателката подробно описва случилото се на 03.09.2021 г., като твърди, че в момента на предаване на детето на бащата, същият е започнал да й крещи, че няма никакви родителски права над детето, че е „ненормална, луда, за освидетелстване и боклук“. На предаването на детето е присъствала приятелката на Р. Р., която по негово настояване е потеглила с колата и

детето, докато между бившите съпрузи е последвала вербална и физическа агресия, при която е разкъсана горната дреха на жалбоподателката. Изплашена за дъщеря си, която е станала свидетел на случващото се, жалбоподателката е успяла да отвори вратата на автомобила и да вземе обратно детето, като междувременно на място са пристигнали и органите на полицията. С молбата за закрила К. Дали е поискала също така ангажиране на мобилна група за следващите контакти между малолетното дете и нейният баща, както и да бъдат насочени към специализирана програма за жертви на домашно насилие към фондация „Център Отворена врата“ и психолога госпожа З. М., която е работила с детето. По делото е представено съдебномедицинско удостоверение № 577/2021 г. което дава заключение за наличие на травма на сухожилията на ротаторните мускули на мишницата на К. Дали във връзка с инцидента на 03.09.2021 г., когато по обясненията ѝ е била бита, удряна и блъскана от бившия ѝ съпруг. От протокол за проведена среща – разговор на 14.09.2021 г. в офиса на ОЗД ДСП – С. с детето Е. С. и социален работник П. се установява, че след инцидента детето се страхува от бащата, поради което желае да се вижда с него в присъствието на друг човек.

От заявление за ползване на социални услуги, финансирани от държавния бюджет от 14.09.2021 г. се установява, че К. Дали желае да ползва социална услуга към контактен център „Център Отворена врата“ за срок от 4 месеца, където да се осъществяват срещите на детето с бащата. Във връзка с подаденото заявление за ползване на социална услуга е изготвена предварителна оценка на потребностите на детето/родител от социални услуги, съгласно която заявената от родителя социална услуга съответства на потребностите на детето, което има нужда да ползва социална услуга „Психологическо консултиране и подкрепа“ към фондация „Център Отворена врата“, като вижданията му с бащата по определения от съда режим да се осъществяват в Детски контактен център. Със заявление от 29.10.2021 г. Р. Р. уведомява ДСП – С., че от детския контактен център са го уведомили, че дори и да даде съгласие за ползване на социалната услуга, те нямат възможност срещите с дъщеря му да се провеждат там, поради което желае да вижда детето си съгласно определения в съдебното решение режим на лични контакти. След издаденото направление от фондация „Център Отворена врата“ изготвят доклад-информация, в който след проведени консултации с детето Е. С. стигат до извод за наличие разпознаване на белезите на насилие над деца, съгласно дефиницията на насилие дадена в параграф 1, т.1 от ДР на Правилника за прилагане на Закона за социалното подпомагане, като по делото няма доказателства за неговото връчване на бащата Р. Р.. По делото са представени заповед за незабавна защита по гр. д. № 12413/2017 г. по описа на СРС, с която Р. Р. е задължен да се въздържа от домашно насилие спрямо малолетното дете Е. С., както и влязло в сила съдебно решение постановено по гражданско дело № 12413/2017 г. по описа на СРС, с което Р. Р. е задължен да се въздържа от домашно насилие спрямо К. Дали.

На 12.11.2021 г. бащата Р. Р. подава заявление до ДСП – С. с оплаквания за нарушаване на режима на виждане с детето, като твърди че от месец август 2021 г. не е виждал детето и че майката К. Дали осуетява срещите като настройва детето срещу него. В резултат на това в ДСП – С. се провежда мултидисциплинарна среща в присъствието и на двамата родители на детето Е. С., на която е взето решение родителите и детето да бъдат насочени за ползване на социална услуга към единен доставчик ЦОП при Сдружение „Институт по социални дейности и практики“(ИСДП)

за подобряване на комуникацията между родителите. В тази връзка е изготвен и социален доклад № СЛ/Д-С-СЛ/641-019/7.12.2021 г. в който е застъпено становището за ползване на социалната услуга, с цел възобновяване на контактите на детето с бащата. От направление за ползване на социални услуги № НП/Д-С-Сл-069 от 07.12.2021 г., издадено от директор на ДСП – С. се установява, че детето Е. С. и майката К. Дали се насочват до Сдружение „Институт по социални дейности и практики“, [населено място] за ползване на социална услуга: ДДД: 000454 – Център за обществена подкрепа, за срок от 12 месеца, тъй като е констатирано, че детето е въввлечено в родителски конфликт и че са ограничени неговите контакти с бащата. Установено е, че детето има потребност да ползва социалната услуга с цел възобновяване на контактите му с бащата, а майката К. Дали има потребност да ползва социална услуга с цел подобряване на комуникацията с Р. Р.. Срещу направлението К. Дали възразява, тъй като счита че същото не е съобразено с предварителната оценка на потребностите на детето, съгласно която детето има нужда да продължи психологическото консултиране чрез фондация „Център Отворена врата“, като вижданията му с бащата да се осъществяват в Детски контактен център От писмо на дирекция „Социално подпомагане“ - Л. до директор ДСП – С. с изх. № ДП/Д-С-ЛЦ/1052-001/10.01.2022 г се установява, че в изпълнение на взетото решение на мултидисциплинарната среща Р. Р. е консултиран да посещава социална услуга към ИСДП, както и че същият не желае да ползва тази социална услуга, тъй като от четири години посещава социална услуга в ЦОП „Шанс“. От писмото също така се установява, че независимо от отказа на бащата да ползва социалната услуга е имало уговорена среща на 23.12.2021 г. от 18.00 часа в Контактен център с майката К. Дали и дъщеря й Е. С. с възможност за осъществяване на режим на лични контакти на детето с бащата, която не се е осъществила, тъй като К. Дали е отказала да сътрудничи за изпълнение на съдебното решение. По делото е представен социален доклад изготвен от главен социален работник ЗД със становище за издаване на предписание съгласно чл.21, ал.1, т.3 от ЗЗДет във връзка с чл.18, ал.4 от ППЗЗДет, в резултат на което е издаден обжалвания административен акт - задължително предписание № П/Д-С-СЛ-002/11.01.2022г. на директора на „Дирекция Социално подпомагане“ - С.. От фактическа страна обжалваното задължително предписание е мотивирано с констатираното неспазване на режима на лични контакти между Е. С. и Р. Р., определен с решение № 4919/20.07.2018 г. по въззивно гр. д. № 14140/2016 г. по описа на СГС. От правна страна органът се е позовал на чл. 21, ал. 1, т. 3ЗДет във връзка с чл. 18, ал. 4 ППЗЗДет.

При така установената фактическа обстановка, Административен съд София-град достига до следните правни изводи:

Жалбата е процесуално допустима, като подадена в срока по чл.149, ал.1 АПК, от лице с правен интерес по смисъла на чл.147, ал.1 АПК и против акт подлежащ на съдебно оспорване.

Разгледана по същество жалбата е основателна.

С разпоредбата на чл.21, ал.1, т.1 от Закона за закрила на детето, посочена като правно основание за издаване на процесното предписание, е предвидено дирекция „Социално подпомагане“ да извършва проверки по жалби и сигнали за нарушаване на правата на децата и да дава задължителни предписания за отстраняването им по ред, определен в правилника за прилагане на закона. В чл.9-18 ППЗЗДет е разписана процедурата за осъществяване и прилагане на мерките за закрила на детето, съгласно която при

постъпил сигнал за нарушаване на правата на дете в органите за закрила на детето по чл.6 и чл.6а от ЗЗДет, сигналът се изпраща незабавно в дирекция „Социално подпомагане“ по настоящ адрес на детето, като социалният работник задължително извършва проучване и оценка на сигнала и при установяване на риск за детето открива случай. Предвидено е в чл.16, ал.1 ППЗЗДет 10 дневен срок за събиране на първоначална информация и оценяване по сигнала, след което да се изготви доклад от социален работник съгласно образец приложение №1, а съгласно ал.2 в срок от 4 седмици е предвидено да се изготви оценка по случая, която съгласно ал.4 трябва да включва оценяване на потребностите на детето, на родителския потенциал, на рисковете за детето, както и наличието на ресурси за справяне, като въз основа тази оценка социалният работник изготвя доклад по образец съгласно приложение № 1а. В разпоредбата на чл.16а ППЗЗДет е предвидено задължение за социалния работник въз основа на направената оценка на случая да изготви план за действие по образец съгласно приложение № 2а, който да включва дългосрочни цели и дейности за постигане на мерките за закрила на детето, а съгласно ал.3 планът за действие трябва да се съгласува с родителите на детето. Съгласно чл.18 ал.1 ППЗЗДет целта на мерките за закрила в семейна среда е да бъдат подпомогнати детето и семейството в зависимост от възможностите за отглеждане и възпитание на детето, а според ал.2 мерките за закрила на детето изброени в чл.23 от ЗЗДет се прилагат съгласно изготвен план за действие. В чл. 18, ал. 3 от ППЗЗДет е предвидено мерките за закрила на детето да могат да се осъществяват и чрез социални услуги, като в ал.4 е предвидено, че при отказ за сътрудничество от страна на родител, настойник или попечител, по предложение на социален работник, водещ случая, директорът на дирекция „Социално подпомагане“ издава задължително предписание.

Обжалваното задължително предписание е издадено от материално и териториално компетентен орган по чл.18, ал.4 от ППЗЗДет, а именно от директора на Дирекция „Социално подпомагане“ С. - по настоящия адрес на детето съгласно параграф 1, т.15 от ДР на ЗЗДет, в предписаната от закона писмена форма, но в нарушение на административнопроизводствените правила, тъй като не е изпълнена специфичната процедура предвидена в чл.9-18 ППЗЗДет. По делото е представен като доказателство изготвен план за действие от 25.11.2021 г., който на 03.02.2022 г. е връчен на Р. Р. за съгласуване. По делото няма данни същият да е връчен на жалбоподателката К. Дали за съгласуване, което представлява нарушение на разпоредбата на чл.16а, ал.3 ППЗЗДет. Както по горе се посочи, съгласно предвидената в ППЗЗДет процедура преди изготвянето на плана за действие по чл.16а ППЗЗДет е необходимо да се извърши оценяване на сигнала и изготвяне на доклад от социален работник съгласно приложение № 1, след което да се изготви оценка по случая и доклад по образец съгласно приложение № 1а. Целта на изготвянето на оценката по случая е да се оценят потребностите на детето, родителския капацитет, рисковете за детето и едва тогава да се изготви планът за действие. С плана за действие като завършек на процедурата се цели да се постигнат предвидените в чл.18, ал.1 ППЗЗДет мерки за закрила на детето, а именно: да бъдат реално подпомогнати детето и семейството. В настоящия случай от доказателствата по делото се установява, че в нарушение на административно производствените правила, административният орган направо е пристъпил към изготвянето на план за

действие, без да извърши задължителните действия по чл.16 ППЗЗДет предхождащи издаването му. Съдът счита, че това нарушение е съществено, тъй като ако не беше допуснато от административния орган, можеше да се стигне до друг резултат или до издаване на предписание с друго съдържание. Както по-горе се посочи, планът за действие предвиден в чл.18, ал.2 ППЗЗДет е единият от способите за прилагане на мерките за закрила, предвидени в чл.23 от ЗЗДет. Вторият способ за осъществяване на мерките за закрила на детето съгласно чл.18, ал.3 ППЗЗДет е чрез социални услуги, които са регламентирани в Закон за социални услуги (З.) и Правилника за прилагане на Закона за социални услуги (ППЗСУ). От представеното по делото заявление за ползване на социална услуга от К. Дали с вх.№ 390-001/14.09.2021 г., се установява, че преди ДСП – С. да отвори работа по случай с детето Е. С., жалбоподателката е заявила желание малолетната ѝ дъщеря да бъде насочена към контактен център за осъществяване на режима на контакти с бащата, както и тя и детето да бъдат психологически консултирани. Не се спори по делото, че въз основа на подаденото второ заявление от К. Дали за ползване на социална услуга с вх. № 641-017/ 24.11. 2021 г. е издадено направление за ползване на социални услуги № НП/Д-С-Сл-069 от 07.12.2021 г., съгласно което детето Е. С. и майката К. Дали се насочват до Сдружение „Институт по социални дейности и практики“, [населено място] за ползване на социална услуга: ДДД: 000454 – Център за обществена подкрепа. Съгласно разпоредбата на чл.80 З. за да се издаде направление е необходимо да се изготви предварителна оценка по чл. 73, ал. 1, т. 3 от закона. Установява се по делото, че такава предварителна оценка е изготвена - приложение №10/ЗД по чл.7, ал.1 от ППЗСУ, според която детето има нужда да продължи да ползва социалната услуга „Психологическо консултиране и подкрепа“ към фондация „Център Отворена врата“, като вижданията с бащата по определения от съда режим да се осъществяват от Детски контактен център. Установява се по делото, че К. Дали не е съгласна с издаденото направление за ползване на социална услуга към Сдружение „Институт по социални дейности и практики“, тъй като счита, че то не е съобразено с изготвената преди това предварителната оценка на потребностите на детето, съгласно която детето има нужда да продължи психологическото консултиране чрез фондация „Център Отворена врата“. По направеното от жалбоподателката писмено възражение по издаденото направление, административният орган не е предприел никакви действия, нито пък е дал конкретни предписания на майката с цел да съдейства за изпълнение на социалната услуга, включително и за физическото довеждане на детето в ИСДП. Съдът счита, че това нарушение е съществено, тъй като ако не беше допуснато, жалбоподателката и детето ѝ можеха да продължат да ползват социалната услуга чрез фондация „Център Отворена врата“, каквото е тяхното желание. Последвало е съдебно обжалвано на направлението, по повод на което е образувано адм.д № 360 по описа за 2022 г. на Административен съд – София град.

Предвид изложеното основателно се явява оплакването на жалбоподателката за допуснати нарушения на административно производствените правила при издаването на обжалваното предписание, тъй като издаденото направление

за ползване на социална услуга – Център за обществена подкрепа чрез Сдружение „Институт по социални дейности и практики“ не е съобразено с изготвената преди това предварителната оценка на потребностите на детето, съгласно която детето има нужда да продължи да ползва социалната услуга „Психологическо консултиране и подкрепа“ към фондация „Център Отворена врата“.

На следващо място, от данните, събрани при извършеното социално проучване, не се установява да е налице отказ от страна на жалбоподателката да ползва социални услуги за осъществяване на мерките за закрила на детето предвидени в чл.23 от ЗЗДет. За да се приеме, че е налице отказ за сътрудничество по смисъла на чл.18, ал.1 ППЗЗДет е необходимо да се установи по категоричен начин, че К. Дали е отказала съдействие на органите за закрила на детето при осъществяване и прилагане на мерките за закрила по отношение на детето й, по повод на определения режим на лични контакти на детето с бащата. По делото се установява, че в резултат на влошените взаимоотношения между бившите съпрузи и въвличането на детето в родителския конфликт, то е подложено на емоционално-психологически стрес, нарушен е контактът с бащата и съответно не се изпълнява режимът на лични контакти с бащата съгласно съдебното решение. Доказателство за това се съдържа в протокола от проведената среща – разговор на 14.09.2021 г. в офиса на ОЗД ДСП – С. с детето Е. С. и социален работник П., в който е записано изявлението на детето, че се страхува от бащата и че иска да се вижда с него в присъствието на друг човек. От данните, които са събрани при извършеното социално проучване се установява единствено, че жалбоподателката възразява срещу ползването на социална услуга – Център за обществена подкрепа, чрез Сдружение „Институт по социални дейности и практики“ и желанието й да продължи да ползва социалната услуга към фондация „Център Отворена врата“.

Наред с това, съдът счита, че дължимото поведение разпоредено в обжалваното задължително предписание към родителя, следва да е свързано с потребностите на детето от грижи, възпитание, психологическа и емоционална подкрепа, възстановяване на контактите на детето с бащата и в този смисъл предписанието трябва да е насочено към предотвратяване на констатираните рискови за здравето и живота на детето фактори. Следва да се отбележи, че постановеното съдебно решение е задължително за страните по делото, като определеният режим на лични контакти на детето с бащата не е зависим от ползването на една или друга социална услуга в защита на правата на детето. Същевременно обаче, при осъществяване на своите функции и правомощия органите за закрила на детето следва да се ръководят от висшите интереси на детето във всички свои действия, отнасящи се до децата и техните семейства. Ето защо съдът счита, че в това производство, за административния орган съществува задължение стриктно да се придържа към реда за осъществяване на мерките за закрила на детето уредени ППЗЗДет, като в задължителното предписание следва да се укаже такова дължимо поведение на родителя, което да бъде насочено към отстраняване на факторите, които са отчетени от социалните работници, като обуславящи

риска за детето от отчуждаването му от бащата, а не да съдържа само указания за спазване на съдебното решение, което както по-горе се посочи подлежи на изпълнение по силата на закона.

С оглед на изложеното съдът приема, че административното производство е проведено при съществени нарушения на административнопроизводствените правила, обуславящи незаконосъобразността на оспореното по делото задължително предписание, което е основание за неговата отмяна.

Воден от горното и на основание чл. 172, ал. 2, предложение второ от АПК, Административен съд София- град, Второ отделение, 50 - ти състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Задължително предписание № П/Д-С-СЛ-002/11.01.2022 г. на Директора на „Социално подпомагане“ - С., [населено място].

Решението подлежи на обжалване пред Върховен административен съд на Република България в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: